

Sažeto izvješće o savjetovanju u okviru evaluacije Uredbe (EZ) 1013/2006 o pošiljkama otpada

Uvod

U ovom se izvješću daje sažetak rezultata svih aktivnosti savjetovanja provedenih u okviru evaluacije Uredbe (EZ) br. 1013/2006 o pošiljkama otpada, kako je izmijenjena (Uredba o pošiljkama otpada), kao i Uredbe (EZ) br. 1418/2007 o izvozu određenog otpada namijenjenog za uporabu navedenog u Prilogu III. ili III.A Uredbi (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća u određene zemlje na koje se ne primjenjuje Odluka OECD-a o kontroli prekograničnog kretanja otpada. Izvješće se temelji na Dodatku D popratne studije¹.

Strategija savjetovanja

Komisija je 2017. predstavila strategiju savjetovanja o evaluaciji Uredbe o pošiljkama otpada, koja je dostupna na sljedećoj stranici:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/wsr_evaluation_consultation_strategy.pdf.

Javno savjetovanje

Javnim savjetovanjem prikupljala su se mišljenja zainteresiranih građana i organizacija, pogotovo dionika koji vjerojatno ne bi sudjelovali u drugim oblicima aktivnosti savjetovanja namijenjenima stručnijoj publici.

¹ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/926420bc-8284-11e9-9f05-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF>

Pri sastavljanju upitnika vodilo se računa da bude pristupačan široj publici pa je u tu svrhu sadržavao tek ograničenu količinu tehničkih izraza povezanih s Uredbom o pošiljkama otpada. Bio je dostupan na svim jezicima EU-a i objavljen na portalu „Iznesite svoje mišljenje”² u alatu EU Survey³. Razdoblje savjetovanja trajalo je od 30. siječnja 2018. do 27. travnja 2018. Kako bi u savjetovanju sudjelovalo što više osoba, poveznica na upitnik objavljena je na stranici o savjetovanju na portalu Europa⁴, a s pojedinim se organizacijama izravno stupilo u kontakt s molbom da distribuiraju poveznicu na upitnik.

Tijekom razdoblja savjetovanja na upitnik je odgovorilo ukupno 215 osoba. Na slici B-1 u nastavku ispitanici su raščlanjeni prema vrsti.

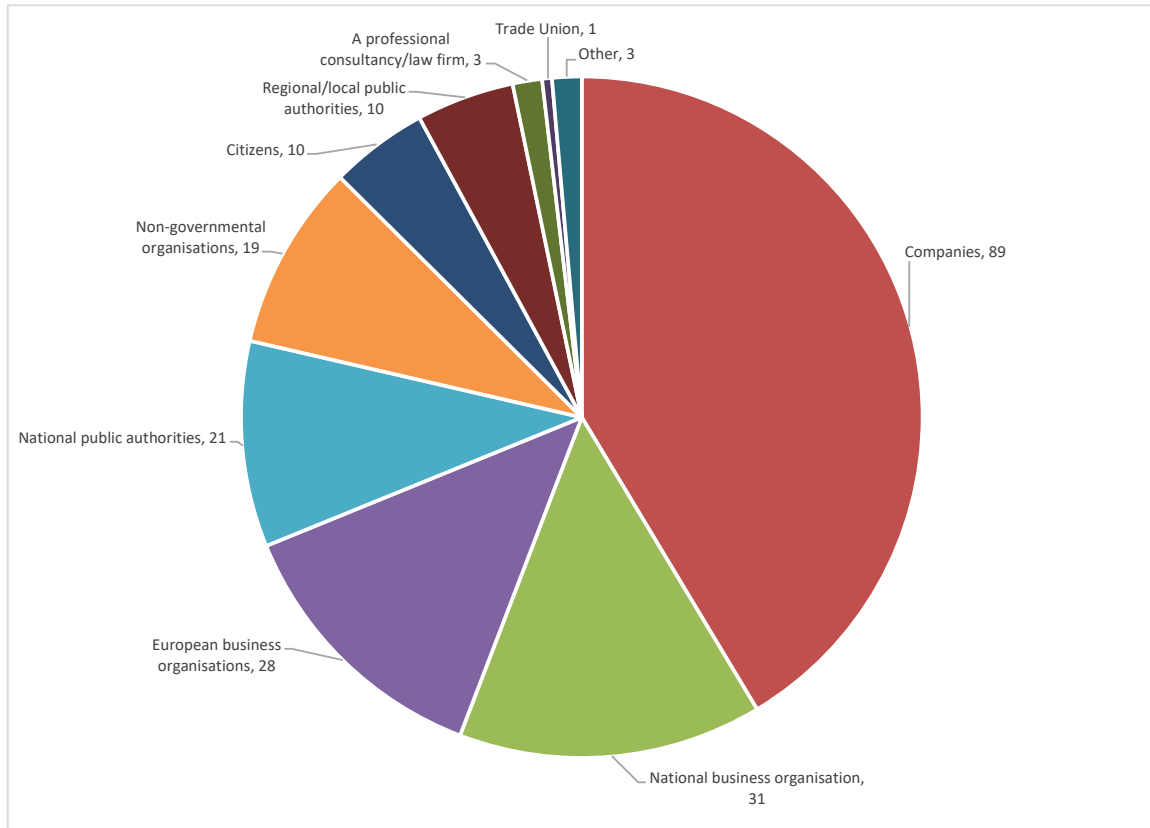
U ime poduzeća odgovorilo je 89 ispitanika (41 %), od čega ih je 44 bilo iz velikih poduzeća (više od 250 zaposlenika), a njih 26 iz poduzeća s 1–50 zaposlenika. Među ispitanicima nalazi se 31 domaća poslovna organizacija, 28 europskih poslovnih organizacija, 21 nacionalno javno tijelo, 19 nevladinih organizacija, 10 građana, 10 regionalnih/lokalnih javnih tijela i 7 konzultantskih poduzeća, sindikata i ispitanika iz kategorije „drugo” (u potonju kategoriju ulaze 3 ispitanika: samozaposlena osoba, strukovna organizacija i interesna skupina). Raščlamba prema vrsti dionika prikazana je na slici B-1 u nastavku.

² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_hr

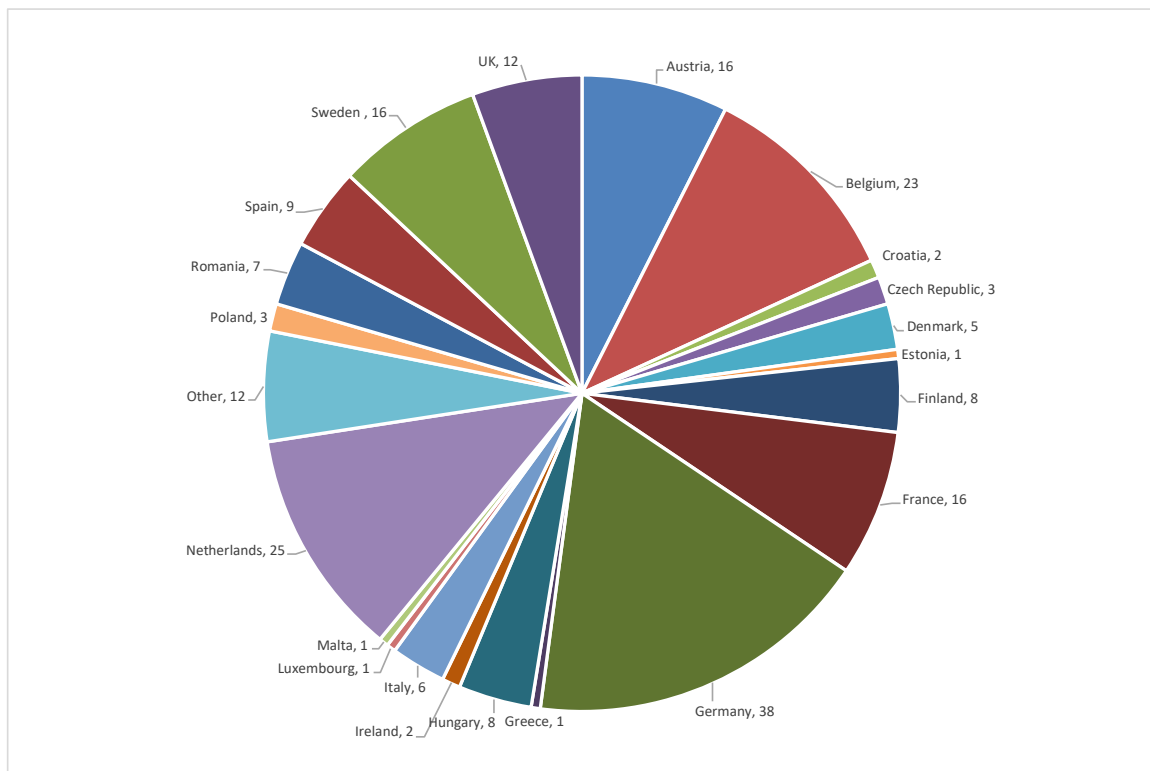
³ <https://ec.europa.eu/eusurvey/home/welcome?language=hr>

⁴ https://ec.europa.eu/info/consultations/public-consultation-evaluation-waste-shipment-regulation_hr

Slika B-1 Raščlamba prema vrsti dionika koji su sudjelovali u javnom savjetovanju u okviru evaluacije Uredbe o pošiljkama otpada

Slika B-2 Raščlamba prema zemljama koje su sudjelovale u javnom savjetovanju u okviru evaluacije Uredbe o pošiljkama otpada

Raščlamba prema zemljama prikazana je na slici B-2.

Ciljana savjetovanja u obliku razgovora i anketa

Ciljana savjetovanja provodila su se u obliku razgovora s konkretnim dionicima i upotrebom elektroničkih alata za ankete kako je prikazano u nastavku.

Početni razgovori sa stručnjacima

U ranoj fazi prikupljanja podataka provedeno je 12 strukturiranih pilot-razgovora i kratkih razgovora sa stručnjacima radi dopunjavanja informacija prikupljenih pregledom literature. U razgovorima su sudjelovali predstavnici industrije otpada, država članica i nevladinih organizacija, a rezultati su služili za potvrđivanje početnog opsega evaluacije, očekivanih izvora podataka i nedostataka u podacima kao i za utvrđivanje načina prikupljanja početnih podataka iz otvorenog javnog savjetovanja i ciljanih savjetovanja u kasnijoj fazi evaluacije.

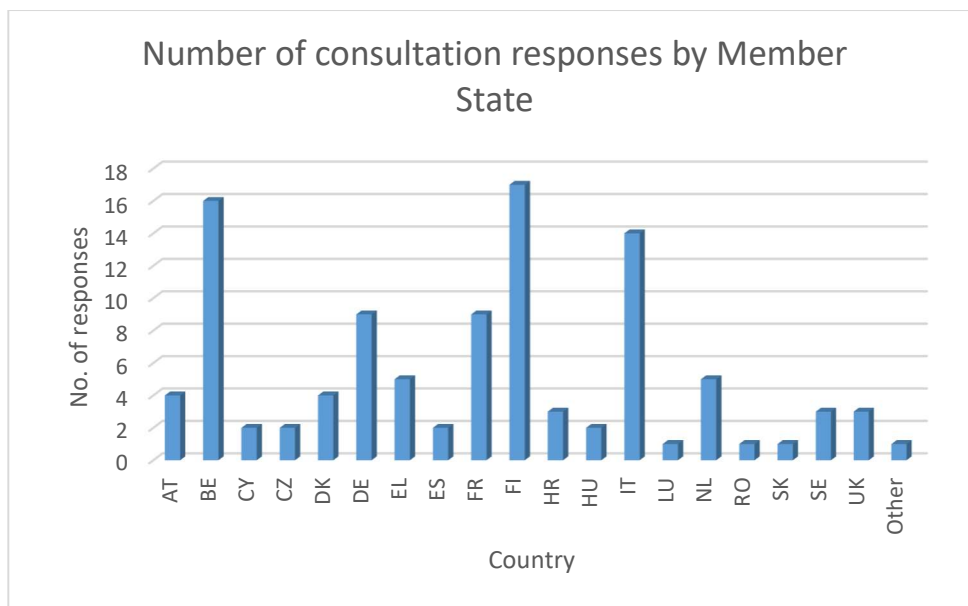
Ciljane ankete

Upotrebom CheckMarketa, alata za internetske ankete, izrađena je ciljana anketa. Prvi dio ankete obuhvaćao je pitanja koja se odnose na pet kriterija za evaluaciju i na koja su trebali odgovoriti svi ciljani dionici. Drugi dio ankete bio je namijenjen nadležnim tijelima država članica, s posebnim naglaskom na odredbe Uredbe o pošiljkama otpada koje se odnose na inspekcijski zakon i provedbu Uredbe.

Anketa je otvorena krajem svibnja 2018., a zatvorena krajem lipnja 2018.

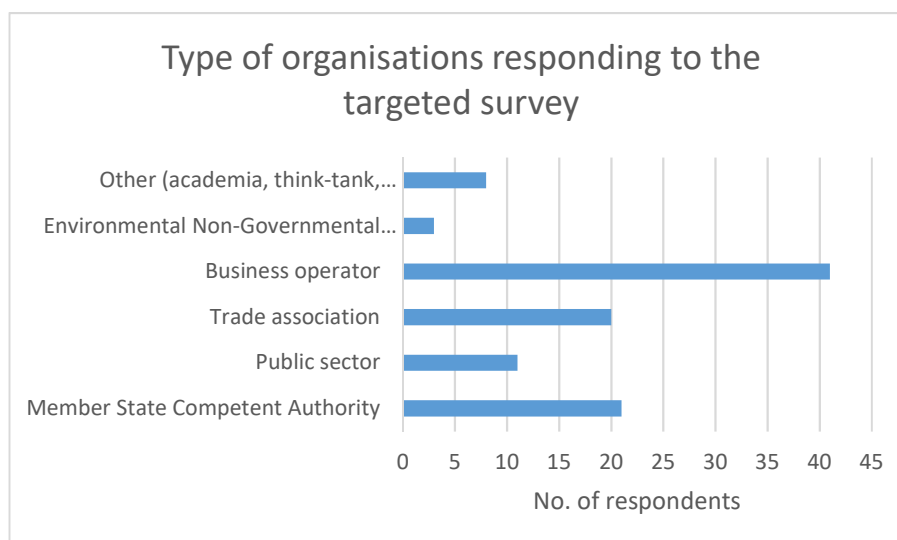
Na ciljanu anketu stigla su ukupno 104 odgovora iz 19 država članica⁵. Ispitanici su mogli odabrati na koja će pitanja odgovoriti, ali 59 % ispitanika dalo je odgovore na sva pitanja.

Slika B-3 Broj odgovora u okviru ciljanog savjetovanja po državi članici

⁵ Ako se uzmu u obzir i odgovori u okviru javnog savjetovanja, samo četiri države članice nisu dostavile nikakve odgovore. Od njih se nije tražilo da naknadno daju odgovore.

Slika B-4 Vrsta organizacija koje su odgovorile na ciljanu anketu

Radionice za dionike

U okviru evaluacije održane su dvije radionice, u siječnju i rujnu 2018. Na radionicama je sudjelovalo oko 60 osoba iz svih ciljanih skupina dionika.

Prva jednodnevna radionica održana je u Bruxellesu u četvrtak, 11. siječnja 2018., a cilj je bio izdvojiti glavne probleme koji se javljaju u provedbi Uredbe o pošiljkama otpada, imajući u vidu pozitivne i negativne učinke, te raspraviti o opsegu daljnjih aktivnosti prikupljanja podataka.

Sudionicima su ukratko predstavljena otvorena pitanja utvrđena pregledom literature i tijekom početnih razgovora te se od njih tražilo da ih potvrde ili opovrgnu te da izraze dodatna mišljenja i dostave dodatne materijale povezane s tim pitanjima.

Općenito, sudionici su potvrdili da je iznesena pitanja uistinu potrebno razmotriti. Raspravljali su o upotrebi postojećih izvješća država članica u provedbi Uredbe o pošiljkama otpada, istaknuli da je u evaluaciju potrebno uključiti sve zainteresirane strane te usporedili prvotne ciljeve Uredbe s tržištem otpada koje se mijenja, osobito njihovu povezanost s kružnim gospodarstvom.

Druga jednodnevna radionica održana je u Bruxellesu u utorak, 11. rujna 2018., a njezina je svrha bila potvrditi nacrt zaključaka na temelju evaluacije dostavljenih dokaza u vezi s kriterijima i pitanjima za evaluaciju. Za sudionike radionice pripremljen je sljedeći materijal:

- i. prije same radionice dobili su sažetak rezultata zaključaka na temelju evaluacije, a
- ii. na samoj radionici konzultanti koji su pomagali Komisiji u postupku evaluacije detaljnije su prezentirali zaključke iz sažetka.

Program je podijeljen prema kriterijima za evaluaciju.

Tijekom svake sesije i nakon prezentacija konzultanata od sudionika je zatraženo da iznesu svoja mišljenja o nacrtu zaključaka. Ona su zabilježena u izvješću s radionice čiji je nacrt nakon radionice poslan na pregled. Komentari sudionika potom su uvršteni u završno izvješće s radionice.

Dionici su se u načelu složili s nacrtom zaključaka pod uvjetom da se unesu jezične prilagodbe i uvrste određeni detalji kako bi se obuhvatila stajališta svih dionika.

Detaljni rezultati radionice dostupni su u izvješćima u Dodatku G popratne studije⁶.

Povratne informacije primljene tijekom evaluacije

Povratne informacije dostavili su BDE (njemačko udruženje koje prvenstveno predstavlja privatna poduzeća u industriji gospodarenja otpadom i otpadnim vodama), Europsko udruženje poduzeća za recikliranje elektronike (EERA), Europski savez industrija recikliranja (EuRIC), Europska unija za odgovorno spaljivanje i obradu posebnog otpada (EURITS), Europska platforma za recikliranje (ERP), Europski savez službi za gospodarenje otpadom i zaštitu okoliša (FEAD), grupacija Remondis Industrie Service (RISG), španjolska Opća poduprava za otpad, Finsko udruženje ekoloških industrija (YTP), Fabrice Sancho (građanin), Arsi Saukkola (organizacije osim poduzeća/nevladinih organizacija) i dva anonimna ispitanika. Mišljenja i dokazi prikupljeni putem povratnih informacija izravno su uzeti u obzir u evaluacijskoj studiji, a niz ispitanika dostavio je dodatne materijale u okviru prethodno opisanih aktivnosti savjetovanja.

Mišljenje platforme REFIT

Platforma REFIT uvažila je podneske Danskog poslovnog foruma, člana skupine dionika za Uredbu o pošiljkama otpada i rezultate finske ankete o boljoj regulativi te je 19. ožujka 2018. donijela mišljenje⁷.

Skupina dionika istaknula je da su prethodnih godina nacionalna tijela i dionici upozoravali na određene odredbe Uredbe koje uzrokuju nepotrebno administrativno opterećenje kao i na kašnjenja i dodatne troškove povezane s pošiljkama otpada. Usto su napomenuli da i dalje postoje nezakonite pošiljke otpada.

U prva dva pregledana podneska govori se o nejasnoj definiciji otpada i statusu određenog otpada te o potencijalnim posljedicama porasta recikliranja otpada u EU-u. Skupina dionika svjesna je da navedeni problemi sprečavaju razvoj pravog unutarnjeg tržišta za recikliranje otpada, ali i razvoj kružnoga gospodarstva. S druge strane, uvažavaju sve što je postignuto u kontekstu revizije Okvirne direktive o otpadu radi lakšeg razlikovanja otpada od onoga što nije otpad kao i rad na budućoj komunikaciji o povezanosti kemijskih proizvoda i otpada.

Skupina dionika nada se da će Komisija na temelju revizije Uredbe o pošiljkama otpada pojasniti istaknute probleme te uskladiti definicije i tumačenja u državama članicama. Postojeće razlike u tumačenju i povezanoj provedbi nanose štetu poduzećima koja se bave recikliranjem otpada, ali i kružnom gospodarstvu. Skupina dionika preporučuje

⁶ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/926420bc-8284-11e9-9f05-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF>

⁷ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/recommendation-ix-3a-c_regulation-on-shipment-of-waste_en.pdf

Komisiji da poboljša razmjenu dobre prakse u vezi s provedbom i izvršenjem propisa te da radi na ujednačavanju provedbe.

Nadalje, podupiru ideju o mogućem dodavanju drugih vrsta otpada na „zeleni popis” radi smanjivanja administrativnog opterećenja. Međutim, to treba učiniti tek nakon temeljite analize svojstava vrsta otpada i njihovog potencijalnog utjecaja na okoliš. Također su predložili da se ispita mogućnost uspostave registra certificiranih postrojenja za recikliranje te da se smanje obveze povezane s izdavanjem dozvole u EU-u ako se otpad šalje u jedno od tih postrojenja.

Posljednji podnesak odnosio se na vrlo konkretan problem uzajamnog priznavanja registracija. Čini se da ne postoji uzajamno priznavanje registracija među državama članicama, što dovodi do paralelnih registracija i uzrokuje administrativno opterećenje za prijevoznike. Osim toga, u praksi se prijevoznicima vrlo teško registrirati u zemljama osim matične zemlje i to iz nekoliko razloga: razlikuju se tipovi i valjanost registracija te zahtjevi za informacije za izdavanje registracije, a javljaju se i jezične prepreke. Prijevoz zbog toga kasni jer prijevoznici čekaju registraciju ili izgube dodijeljeni posao. Osim toga, problem je što prijevoznik ne može promijeniti korporativni oblik poduzeća. Konkretno, prijevoznik mora promijeniti korporativni oblik prije prijave za registraciju, a jednom kad to učini od država članica mora čekati odgovor na zahtjev za registraciju. Poduzeće je u međuvremenu isključeno s tržišta. Naposljetku, digitalna rješenja nisu nužno kompatibilna na prekograničnoj razini.

Skupina dionika zalaže se za uzajamno priznavanje registracija prijevoznika otpada. Smatraju da bi se na razini EU-a, a potom i u nacionalnim registracijskim sustavima, trebali utvrditi minimalni zahtjevi i koraci za registraciju, čime bi se osigurala ista razina zaštite okoliša i zdravlja ljudi.

Kad je riječ o plastičnom otpadu, skupina dionika u svojem se mišljenju osvrnula na globalne promjene u izvozu plastičnog otpada. Otpad koji se prije slao u Kinu odnedavno je preusmjeren jer je Kina odlučila zabraniti uvoz određenih vrsta plastičnog otpada. Ipak, skupina dionika smatra da se takvim razvojem događaja stvaraju prilike za postrojenja za recikliranje u EU-u.

***Ad hoc* doprinosi**

Ad hoc doprinosi prikazani su u tablici u nastavku:

Organizacija	Zastupani interesi	Priroda doprinosa
Danska gospodarska komora	danska industrija	Pisani podnesci i doprinosi tijekom ciljanih savjetovanja s dionicima. Podnesci su u načelu sadržavali detaljnije dokaze u vezi s jednim ili više kriterija za evaluaciju.
EuRIC	europska industrija recikliranja	
Eurometaux	europska industrija obojenih metala	
Hazardous Waste	sektor EU-a za zbrinjavanje	

Europe	opasnog otpada	
FEAD	europske službe za gospodarenje otpadom i zaštitu okoliša	
HOSZ Hungary	mađarski sektor za gospodarenje otpadom	
VDEH Germany	njemački proizvođači čelika	
Veolia	privatni sektor – usluge gospodarenja otpadom	

Upotreba prikupljenih informacija

Sve informacije prikupljene tijekom savjetovanja iz ovog sažetog izvješća, informacije prikupljene pregledom literature i dokazi koje je prikupio tim stručnjaka objedinjeni su u jedinstven repozitorij podataka. Taj repozitorij pruža uvid u sve izvore podataka za svako pitanje iz evaluacije, uz navođenje relevantnih izvora dokaza koji su zatim navedeni u glavnom tekstu evaluacijske studije. Podaci su potom analizirani radi utvrđivanja proturječnih ili potvrdnih izjava i dokaza te radi donošenja zaključaka za završnu evaluacijsku studiju. U tu je svrhu održana druga radionica s dionicima na kojoj je potvrđen nacrt završnih nalaza na temelju prethodno navedenih informacija te su prilagođeni zaključci. Zastupljenija stajališta u cijelosti su uzeta u obzir u završnom izvješću, a navedena su i slabije zastupljena stajališta.